

Förköpsinformation

Fondförsäkring för KAP-KL och AKAP-KR Läraryfonder

Kortfattad information

Fondförsäkring för KAP-KL och AKAP-KR – Läraryfonder i Folksam Fondförsäkringsaktiebolag är en pensionslösning för dig som omfattas av kollektivavtal mellan å ena sidan Sveriges Kommuner och Regioner, å andra sidan Läraryförbundet och Lärarynas Riksförbund.

Folksam

Gäller från och med 1 januari 2023

Innehåll

Fondförsäkring för KAP-KL och AKAP-KR Lärarfonder	3
Vad gäller för försäkringsavtalet?	3
Vad innehåller försäkringen?	4
Ålderspension	4
Återbetalningsskydd	4
Hur stor är premien?	4
Vad går att ändra?	5
Förmånstagares ändringsmöjligheter	5
Vad innebär fondförsäkring i Folksam?	6
Så här placerar Folksam dina premier	6
Pensionskapital	7
Fondbyten	7
Vilka avgifter finns?	8
Rådgivning	8
Ersättning till anställda	8
Ersättning från fondbolag	8
Vilken skatt gäller?	9
Vad betalas ut?	9
Pensionsbelopp för återbetalningsskydd	9
Vad gäller vid utbetalning?	9
Går det att överlåta försäkringen?	9
Vad gäller för återköp, belåning eller pantsättning?	9
Går det att flytta intjänat pensionskapital?	10
Kan Folksam ändra försäkringsvillkoren?	10
Vårt hållbarhetsarbete	11
Hållbarhet i investeringsprocessen	11
Vi påverkar	11
Vi utesluter	11
Hållbarhetsrisker	11
Behandling av personuppgifter	12
Om vi inte skulle komma överens	13
Vi vill att du ska vara nöjd	13
Vänd dig först till oss på Folksam	13
Folksams kundombudsman	13
Om du fortfarande inte är nöjd	13
Kontaktuppgifter	14
Om intressekonflikter	14
Begreppsförklaringar	15

Fondförsäkring för KAP-KL och AKAP-KR Lärarfonder

Vad gäller för försäkringsavtalet?

Folksam Fondförsäkringsaktiebolag med bifirma Folksam Tjänstemannapension, organisationsnummer 516401-8607, nedan kallat Folksam, är valbart bolag och meddelar fondförsäkring för KAP-KL och AKAP-KR Lärarfonder, nedan kallad försäkringen. Huvudkontorets adress är Folksam, 106 60 Stockholm. För mer information om bolaget, gå in på folksam.se eller kontakta närmaste Folksamkontor.

Folksams försäkringsvillkor och försäkringstekniska riktlinjer tillämpas på försäkringsavtalet, liksom svensk lag. Folksam meddelar fondförsäkring för anställda som omfattas av någon av följande pensionsplaner:

- Avgiftsbestämd ålderspension enligt KAP-KL, som är ett kollektivavtal tecknat mellan Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) och Lärarförbundet/Lärarnas Riksförbund. Parterna benämns nedan kollektivavtalsparterna.
- Avgiftsbestämd ålderspension enligt AKAP-KR, som är ett kollektivavtal tecknat mellan SKR och Lärarförbundet/ Lärarnas Riksförbund. Parterna benämns nedan kollektivavtalsparterna.

I denna förköpsinformation används den gemensamma benämningen kollektivavtalsområdet för för samtliga pensionsplaner enligt ovan. Om avvikande regler gäller för någon pensionsplan, anges detta särskilt.

De uppgifter som lämnas till Folksam ligger till grund för avtalet och registreras hos Folksam.

Valcentralen Skandikon eller Pensionsvalet, nedan kallad valcentralen, hanterar dina val och sköter administrationen för kollektivavtalet.

Försäkringsavtalet börjar gälla när

- Folksam har fått information från valcentralen om att du omfattas av avtalet och har valt Folksam som försäkringsgivare samt
- Folksam har mottagit den första premien.

Du får ett försäkringsbesked som bekräftelse på att du omfattas av försäkringen. De uppgifter som lämnas till Folksam är de som registreras och ligger till grund för försäkringsavtalet.

Folksam lämnar kontrolluppgifter enligt skatteförfarandelagen.

Vad innehåller försäkringen?

Ålderspension

Ålderspensionen betalas ut från och med månaden efter det att du fyller 70 år och så länge du lever. Ålderspension gäller i sin grundform med återbetalningsskydd.

Du har rätt att ändra försäkringen, se *Vad går att ändra?*

Återbetalningsskydd

Återbetalningsskydd innebär att förmånstagare får utbetalning från försäkringen vid ditt dödsfall. Om du har återbetalningsskydd blir din ålderspension något lägre än om du inte har det, eftersom du inte får ta del av arvsvinster. Om återbetalningsskydd saknas vid ditt dödsfall sker ingen utbetalning från försäkringen, som därmed upphör.

Du kan ha en försäkring med återbetalningsskydd längst till och med att du fyller 90 år.

Du kan när som helst välja bort återbetalningsskyddet. Läs mer under *Vad går att ändra?*

Om du har återbetalningsskydd gäller följande vid ditt dödsfall:

- *Om du avlider innan du har börjat lyfta ålderspensionen*, omvandlas din försäkring till ett återbetalningsskydd, som betalas ut till förmånstagare i fem år. Utbetalningarnas storlek beror på pensionskapitalets värdeutveckling.
- *Om du avlider under pågående utbetalning av livsvarig ålderspension*, fortsätter utbetalningarna till förmånstagare i 20 år, eller den kortare garantitid som du valt, som lägst fem år, med avdrag för den tid då ålderspensionen har betalats ut till dig. Den tid som försäkringen gäller med återbetalningstid kallas garantitid. Den del av försäkringens värde som avser tiden efter garantitidens slut bortfaller vid ditt dödsfall, vilket bidrar till arvsvinster för andra försäkringar inom försäkringskollektivet. Avlider du efter att garantitiden tagit slut, upphör försäkringen och inga utbetalningar görs därefter.
- *Om du avlider under pågående utbetalning av tidsbegränsad ålderspension*, fortsätter utbetalningarna till förmånstagare under resterande tid.

Förmånstagarförordnande

Har du inte skriftligen anmält annat till valcentralen betalas återbetalningsskyddet ut till förmånstagare i denna ordningsföljd:

1. din make, registrerade partner eller sambo
2. dina arvsberättigade barn.

Om du skriftligen anmäler ett särskilt förmånstagarförordnande kan det bara omfatta följande förmånstagare:

- a. din make/registrerade partner eller tidigare make/registrerade partner
- b. din sambo eller tidigare sambo
- c. barn/styvbarn/fosterbarn till dig eller till någon person under a. eller b.

Saknas förmånstagare görs ingen utbetalning från försäkringen. I försäkringsvillkoren, som du hittar på folksam.se, kan du läsa mer om förmånstagarförordnandet.

Hur stor är premien?

Premien bestäms av kollektivavtalsparterna.

Din arbetsgivare betalar in premien till valcentralen, som vidarebefordrar den till Folksam.

Är du arbetsförmögen på grund av sjukdom eller olycksfall eller föräldraledig enligt socialförsäkringsbalken kan din arbetsgivare ha rätt till premiebefrielse (avgiftsbefrielse). Premieinbetalningen upprätthålls då genom premiebefrielseförsäkringen, för vilken Folksam inte är försäkringsgivare.

Vad går att ändra?

Dina ändringsmöjligheter

Välja till, välja bort och ändra tiden för återbetalningsskydd

Om du valt bort återbetalningsskyddet och vill välja till det igen inom tolv månader efter en så kallad familjehändelse, som att du har gift dig, blivit sambo eller fått barn, krävs ingen hälsoprövning.

Om du däremot vill välja till återbetalningsskydd vid en annan tidpunkt, utan samband med en inträffad familjehändelse, måste du fylla i en hälsodeklaration. Klarar du hälsoprövningen, gäller återbetalningsskyddet för såväl intjänat pensionskapital som framtida premier. Klarar du inte hälsoprövningen, gäller återbetalningsskyddet endast för framtida premier.

Det är Folksam som gör hälsoprövningen.

Inför den första utbetalningen av livsvarig ålderspension kan du ändra tiden för återbetalningsskydd till lägst fem år.

Ändra pensioneringstidpunkt

Du har rätt att få pensionen utbetald från annan ålder än 70 år, tidigast från 60 års ålder.

Ändra utbetalningstid för ålderspension

Inför första utbetalningstillfället kan du i stället för att få pensionen utbetald så länge du lever, välja att lyfta hela pensionen under en begränsad tid om lägst tio år.

Förmånstagares ändringsmöjligheter

Om du avlider innan du har börjat lyfta pensionen, kan förmånstagare i anslutning till dödsfallet välja att senarelägga utbetalningarna. En ändring måste avse hela försäkringen och om det finns flera förmånstagare, ska ändringen skriftligen godkännas av samtliga.

Vad innebär fondförsäkring i Folksam?

Så här placerar Folksam dina premier

Ett sparande i fondförsäkring innebär att pensionspremierna placeras i fonder som du själv har valt. På så vis kan du påverka förvaltningen av dina pensionspengar. Du kan byta fonder under hela försäkringstiden. Fondbyte gör du via Mina Sidor på folksam.se eller genom skriftlig anmälan till Folksam. En fondförsäkring har inte något garanterat försäkringsbelopp.

Försäkringens värdeutveckling och utbetalningarnas storlek beror på kursutvecklingen i de fonder som du har valt samt på skatter och avgifter. Vid periodisk utbetalning kan därför utbetalningarnas storlek variera.

Entréfond

Inbetald premie placeras i en Entréfond med hänsyn till din ålder, enligt nedan. Den av inträdesålder bestämda fonden gäller tills vidare, om du inte väljer annan placering. Entréfondens bestämda fördelning mellan aktiefonder och räntefonder innebär att risken i portföljen är lägre ju äldre du är.

Alder	Entréfond
21 – 44	Lärarfond 21 - 44
45 – 58	Lärarfond 45 - 58
59 –	Lärarfond 59 +

Ingen automatisk ändring av fondfördelning sker när du uppnår en viss ålder, tar ut din pension eller avlider. Folksam fortsätter att placera dina premier enligt Entréfondens fördelning tills du själv väljer att byta fonder. Om du väljer att lämna Entréfonden kan du antingen välja fonder inom ett av Folksam bestämt fondutbud, så kallat Fritt val, eller välja fonder efter ålder i en av Folksam bestämd kombination av fonder, så kallat pluskoncept.

Läs mer om Entréfonderna på folksam.se.

För aktuellt fondutbud, se folksam.se. Du kan byta fonder under hela försäkringstiden. Fondbyte gör du via Mina Sidor på folksam.se eller genom skriftlig anmälan till Folksam. Fördelning mellan olika fonder ska anges i hela procent, varvid minst tio procent måste placeras i en och samma fond. Högst 20 fonder får ingå i försäkringsavtalet. Under tid som fondhandel pågår i försäkringen kan nya order inte genomföras.

Pluskoncept

Du kan välja Pluskoncept när som helst efter den första premien har placerats i Entréfond enligt ovan. Pluskoncept innebär att pensionskapitalet och kommande premier placeras i en av tre fondkombinationer, Pluskoncept 1–3, beroende på din ålder. Risken i fondkombinationerna blir lägre ju äldre du är. Pluskoncept 1 har högst risk och Pluskoncept 3 har lägst risk. Folksam gör automatisk omplacering stegvis med början det år du uppnår lägsta åldern för en ny fondkombination. Om du ändrar utbetalningstiden från livsvarig till begränsad eller om du avlider och återbetalningsskydd finns sker omplacering direkt till Pluskoncept 3. Läs mer på folksam.se om Pluskoncept.

Köp, fondbyte och inlösen

Köp, fondbyte och inlösen genomförs snarast möjligt efter det att Folksam erhållit det underlag som krävs för transaktionen. Köp genomförs normalt inom fem bankdagar från den dag premien bokfördes hos Folksam. Fondbyte och inlösen genomförs normalt inom fem bankdagar från den dag Folksam tog emot din begäran. Om handel i en fond inte är möjlig, utförs transaktionen nästa möjliga handelsdag.

Folksam redovisar det fondvärde som beräknats utifrån den senast kända kurs, även om det finns pågående fondtransaktioner som ännu inte slutförts. Fondvärdet uppdateras när försäljningen är genomförd.

Kurser som är noterade i utländska valutor räknas om av Folksam med hjälp av faktiskt erhållen eller officiell växlingskurs. Folksam har rätt att tillgodogöra sig ersättning för sina kostnader vid växling och överföring av valuta

Fritt val

Du kan när som helst lämna Entréfonden och i stället välja fonder som är valbara och göra ett så kallat Fritt val. Ditt fondval gäller även för den andel som omplacerats på grund av ett eventuellt partiellt uttag

Pensionskapital

Pensionskapitalets storlek beror på utvecklingen i de fonder som dina premier är placerade i och av eventuell arvsvinst som tilldelas försäkringen, se *Begreppsförklaringar*. Pensionskapitalets storlek påverkas också av hur stora avgifter försäkringen har och den skatt som dras från försäkringens värde. Det är du själv som bär den ekonomiska risken för fondernas, och därmed också pensionskapitalets, värdeutveckling.

Det belopp som betalas ut från försäkringen kallas pensionsbelopp. Ett sparande i fondförsäkring ger dig inget garanterat pensionsbelopp. Pensionen kan bli såväl högre som lägre än värdet av gjorda inbetalningar.

Beroende på fondernas utveckling kan pensionsbeloppet vara olika stort vid olika utbetalningstillfällen. Läs mer om hur pensionsbeloppet fastställs och beräknas under *Vad betalas ut?*

Fondbyten

Du kan när som helst byta fonder inom ett bestämt fondutbud, även under utbetalningstiden. Fondbytet kan avse såväl framtida premier som det intjänade pensionskapitalet.

Folksam får ta ut avgifter för att täcka kostnaderna för fondbytet, se *Vilka avgifter finns?*

Även efterlevande förmånstagare, vars rätt inträtt, kan byta fonder.

Om det finns flera förmånstagare, måste samtliga skriftligen godkänna fondbytet.

Fördelningsregler vid fondbyte:

- Fördelningen mellan fonderna ska anges i hela procent.
- Minst 1 procent av premien måste placeras i varje fond.
- Framtida premie får fördelas mellan högst 10 fonder.
- Totalt får högst 20 fonder ingå i försäkringsavtalet.

Vilka avgifter finns?

Under försäkringstiden uppkommer kostnader för administration och fondförvaltning. Folksam har rätt att ta ut vid var tid gällande avgifter, godkända av kollektivavtalsparterna. Avgifterna kan ändras.

Den fasta försäkringsavgiften, den rörliga försäkringsavgiften och flyttavgiften tas ut genom att Folksam säljer det antal fondandelar som behövs för att täcka avgifterna. Dessa beräknas utifrån försäkringens värde, som fastställs enligt beräkningsdagens senaste kända kurs. Om försäkringen har fondandelar i flera fonder säljs fondandelar proportionellt i förhållande till andelsvärdena i de olika fonderna.

Försäkringsavgift

Försäkringsavgiften består av en fast årlig avgift på 65 kr och en avgift på pensionskapitalet.

Fondförvaltningsavgift

Fondbolag som förvaltar fonder tar ut en avgift på fondvärdet. Fondförvaltningsavgiften i respektive fond är från dragen när kursen redovisas.

Fondbytesavgift

Fondbyten mellan Folksams godkända fonder är avgiftsfria.

Flyttavgift

Flyttavgiften, som tas ut ur det flyttbara pensionskapitalet, är för närvarande 800 kronor inklusive valcentralens avgift.

Övriga avgifter

Inga extra avgifter tas ut för pensionsutbetalning eller vid ändring av försäkring.

Se folksam.se för aktuell information om avgifter.

Rådgivning

Folksam kan tillhandahålla rådgivning om de försäkringsprodukter som Folksam distribuerar. Folksams rådgivning är begränsad till försäkringar som Folksam är försäkringsgivare för.

Folksam lämnar således inte rådgivning som grundar sig på en opartisk och personlig analys.

Ersättning till anställda

Folksams anställda ersätts genom en fast månadslön och tar inte emot ersättning som baseras på försäljningen.

Ersättning från fondbolag

Folksam kan ta emot ersättning från fondbolagen för de fonder du placerar i. Ersättningen beräknas som en procentsats på fondförvaltningsavgiften och varierar mellan 0 och 100 procent av avgiften beroende på vilka fonder som du väljer för din försäkring. Exempel på ersättningens storlek: Om fondförvaltningsavgiften är 1 procent och ersättningen till Folksam är 50 procent innebär det att fondbolaget betalar en ersättning till Folksam som motsvarar 0,5 procent av fondvärdet i försäkringen. Den ersättning som Folksam får från fondbolagen innebär inte någon ytterligare kostnad för dig.

Vilken skatt gäller?

Avkastningsskatt

Folksam betalar, enligt lag, årlig avkastningsskatt som dras från försäkringens värde.

Inkomstskatt

Din utbetalning från försäkringen beskattas som inkomst av tjänst. Folksam gör avdrag för preliminär skatt.

Vad betalas ut?

Pensionsbelopp för ålderspension

Vid tidsbegränsad utbetalning bestäms pensionsbeloppet utifrån försäkringens värde vid varje utbetalningstillfälle och återstående utbetalningstid, samt med antaganden om framtida förräntning, avgifts- och skatteuttag. Dessutom tas hänsyn till om du har valt till ett återbetalningsskydd eller inte.

Vid livslång utbetalning samt för försäkring utan återbetalningsskydd beräknar Folksam antalet återstående utbetalningstillfällen utifrån ett antagande om dödlighet i försäkringsbeståndet. Beräkningen av pensionsbeloppet sker utan hänsyn tagen till kön. Folksam ser löpande över livslängdsantagandena. För gällande livslängdsantagande se folksam.se/livslangd.

Den faktiska utbetalningen motsvarar inlösenvärdet av det antal fondandelar som fastställs för varje utbetalningstillfälle efter avdrag för eventuell skatt och avgifter.

Pensionsbelopp för återbetalningsskydd

Vid ditt dödsfall fastställs varje förmånstagares andel av pensionskapitalet som hör till försäkringen.

Pensionsbeloppet bestäms sedan vid varje utbetalningstillfälle utifrån aktuellt värde av denna andel och med beaktande av återstående utbetalningstid. Dessutom tas hänsyn till antagande om framtida avkastning, avgifts- och skatteuttag.

Den faktiska utbetalningen motsvarar inlösenvärdet av det antal fondandelar som fastställs för varje utbetalningstillfälle efter avdrag för eventuell skatt och avgifter.

Vad gäller vid utbetalning?

Ålderspensionen betalas ut månadsvis i efterskott från och med månaden efter det att du fyller 70 år. Minst tre månader innan pensionen ska betalas ut får du en kortfattad information från Folksam om de ändringsmöjligheter du har innan utbetalningen påbörjas.

Om pensionen för perioden understiger 2 procent av prisbasbeloppet, har Folksam rätt att ändra utbetalningstid och utbetalningstermin.

Om pensionskapitalet vid utbetalningstidpunkten är lägre än 30 procent av prisbasbeloppet när utbetalningen ska påbörjas, har Folksam rätt att lösa in försäkringen med ett engångsbelopp.

Går det att överlåta försäkringen?

Försäkringen får överlåtas till annan arbetsgivare vid byte av arbetsgivare inom samma pensionsplan.

Vad gäller för återköp, belåning eller pantsättning?

Försäkringen får inte återköpas, belånas, pantsättas och inte heller ändras på så sätt att den upphör att vara pensionsförsäkring enligt inkomstskattelagen.

Går det att flytta intjänat pensionskapital?

Inflytt – flytta intjänat pensionskapital till Folksam

Du kan flytta intjänat pensionskapital till Folksam från annan försäkringsgivare som är godkänd av kollektivavtalsparterna.

Du har möjlighet att flytta in ditt pensionskapital till en redan befintlig försäkring hos Lärarfonder, förutsatt att du har en sådan vid tillfället för flytten och att den mottagande försäkringen inte är under utbetalning.

Du får flytta pensionskapitalet igen, dock tidigast efter tolv månader, räknat från närmast föregående flytt.

I försäkringsvillkoren, som du hittar på folksam.se, kan du läsa mer om vad som gäller vid flytt.

Utflytt – Flytta pensionskapital från Folksam

Fram till en månad innan din ålderspension börjat betalas ut, kan du välja att flytta ditt intjänade pensionskapital från Folksam till motsvarande försäkring hos en annan valbar försäkringsgivare. Flytten ska avse allt intjänat pensionskapital i försäkringen. Om försäkring är under utbetalning kan flytten inte genomföras. Du får flytta pensionskapitalet tidigast efter tolv månader, räknat från närmast föregående flytt.

Du har rätt att ångra dig och avbryta flytten.

För flytten har Folksam rätt att ta ut en avgift, som godkänts av kollektivavtalsparterna, se *Vilka avgifter finns?*

I försäkringsvillkoren, som du hittar på folksam.se, kan du läsa mer om vad som gäller vid flytt.

Kan Folksam ändra försäkringsvillkoren?

Dessa försäkringsvillkor grundar sig på vid var tid gällande kollektivavtal. Försäkringsvillkoren får anpassas till framtida ändringar och tillämpningar som beslutas av kollektivavtalsparterna eller av nämnd eller annat behörigt organ som är utsett av kollektivavtalsparterna. Sådan ändring träder i kraft vid den tidpunkt som kollektivavtalsparterna har kommit överens om.

Under försäkringstiden kan Folksam ändra försäkringsvillkoren med hänsyn till ändrad lagstiftning, myndighetsföreskrift eller rättstillämpning. Sådan ändring kan börja gälla omgående.

Folksam kan ändra försäkringsvillkoren även av annan anledning, om ändringen generellt sett inte kan anses innebära en betydande nackdel för försäkringstagaren, dig eller förmåntagaren. Sådan ändring kan börja gälla efter Pensionsnämndens godkännande.

Vårt hållbarhetsarbete

Folksam har inga egna fonder – i stället erbjuder vi ett urval av externa fonder som vi sätter bestämda hållbarhetskrav på. Samma hållbarhetskrav gäller för samtliga fonder i Folksams fondutbud. Du kan ta del av respektive fonds hållbarhetsarbete via vår hemsida.

Hållbarhet i investeringsprocessen

Fondbolag som Folksam väljer ut ska ta hänsyn till hållbarhet i investeringsprocessen för de aktuella fonderna. Fondbolaget ska ha anslutit sig till Principles for Responsible Investment ”PRI” alternativt ha en fastställd tidsplan för en sådan anslutning eller att fondbolaget kan uppvisa att det bedriver ett hållbarhetsarbete som kan anses uppfylla motsvarande krav som i PRI. Varje valbar fond ska ha hållbarhet integrerat i sin investeringsprocess och även redovisa sitt koldioxidavtryck.

Vi påverkar

Utvalda fonder ska i första hand arbeta med att påverka de bolag fonden investerar i till ett förbättrat beteende istället för att helt avstå från att investera i bolag som inte når upp till önskad nivå i sitt hållbarhetsarbete. Bolag där förvaltningen inte ser någon förändringsvilja eller bedömer att bolaget inte kommer att komma tillrätta med problemen under en acceptabel tids horisont ska underkännas för investering. Fondbolagen redovisar till oss årligen hur de arbetar med påverkansarbete och vad det resulterat i.

Vi utesluter

Utvalda fonder ska inte investera i bolag som tillverkar kontroversiella vapen. Fonderna ska heller inte göra investeringar i tobak eller pornografi. Vi vill även att fonden agerar i det fall ett bolag kan anses ha kränkt internationella normer och att det finns en tydlig ambition att undvika kolberoende investeringar.

Hållbarhetsrisker

De fonder som Folksam väljer ut för fondförsäkring ska även integrera hållbarhetsrisker i sina investeringsbeslut. Med hållbarhetsrisker menar vi miljörelaterade, sociala eller styrningsrelaterade händelser eller omständigheter som, om de skulle hända, skulle kunna påverka fondens värde negativt. Alla fonder har någon form av hållbarhetsrisk. För att avgöra hur väl fondbolagen hanterar de riskerna, och för att de inte ska strida mot Folksams hållbarhetskrav, ser vi till att utvärdera varje specifik fond. När vi utvärderar en specifik fonds hållbarhetsrisker tittar vi på tre delar: miljömässiga risker, sociala risker och bolagsstyrningsrisker. De tre delarna ligger till grund för vår samlade hållbarhetsbedömning av respektive fond.

Mer om Folksams hållbarhetsarbete, hur vi utvärderar fonderna, respektive fonds hållbarhetsarbete och integrering av hållbarhetsrisker kan du läsa på vår hemsida <https://www.folksam.se/pensionssparande/vart-fondutbud/ansvarsfullt-fondutbud>.

Om hållbarhetsrelaterad information som lämnas innan avtal ingås

Försäkringen främjar miljörelaterade och sociala egenskaper genom att fondbolagen påverkar och utesluter investeringar.

För att försäkringen ska kunna uppfylla dessa egenskaper krävs det att minst en av de fonder som investeras i främjar sådana egenskaper, eller har hållbar investering som mål. Dessutom måste det finnas minst en sådan fond i försäkringen under hela försäkringstiden. På vår hemsida finns aktuell fondlista.

För varje fond finns det hållbarhetsrelaterad information innan avtal ingås. Där finns mer att läsa om hur fonden främjar miljörelaterade och/eller sociala egenskaper, eller om fonden har hållbar investering som mål/ innehåller en minimiandel hållbara investeringar, samt ytterligare information om dessa egenskaper. Informationen finns i respektive fonds hållbarhetsbilaga som antingen heter ”Miljörelaterade och/eller sociala egenskaper” eller ”Mål för hållbar investering”.

Hållbarhetsbilagorna tillhandahålls av respektive fondbolag och kommer finnas tillgängliga på [folksam.se/hallbarhet-fond](https://www.folksam.se/hallbarhet-fond)

Behandling av personuppgifter

Folksam värnar om din personliga integritet och vill att du ska känna dig trygg i hur vi hanterar dina uppgifter. När du ingår ett försäkringsavtal med Folksam behandlar vi dina personuppgifter huvudsakligen för att fullgöra våra åtaganden enligt försäkringsavtalet och för att följa de lagar och regler som gäller för vår verksamhet. Vi behandlar även dina uppgifter när vi har ett berättigat intresse att behandla dina personuppgifter till exempel för att tillhandahålla relevant information och marknadsföring till dig och för att utveckla våra produkter och tjänster. Hur vi behandlar dina personuppgifter beror på vilka produkter du har hos oss. På www.folksam.se/personuppgifter hittar du mer information om hur vi behandlar dina personuppgifter. Där kan du bland annat läsa om vilka personuppgifter vi behandlar, för vilka ändamål vi behandlar personuppgifter, vilka parter vi delar personuppgifter med och hur du utövar dina rättigheter. Du kan även kontakta vår kundservice på 0771-950 950.

Tillsynsmyndighet

Folksams verksamhet står under tillsyn av Finansinspektionen.

Adress: Box 7821, 103 97 Stockholm

telefon: 08 – 408 980 00

e-post: finansinspektionen@fi.se

webb: fi.se

Folksams marknadsföring står under tillsyn av Konsumentverket.

Adress: Konsumentverket/KO, Box 48, 651 02 Karlstad

telefon: 0771-42 33 00

e-post: konsumentverket@konsumentverket.se

webb: konsumentverket.se

Om vi inte skulle komma överens

Vi vill att du ska vara nöjd

Det är viktigt att det finns en väl fungerande klagomålshantering för att du som kund ska kunna få dina intressen tillgodosedda. En god hantering av klagomål ger Folksam en möjlighet att fånga upp problem samt att vidta förebyggande åtgärder.

Vänd dig först till oss på Folksam

Missförstånd klarar vi ofta upp på ett enkelt sätt. Kontakta därför först den som tagit hand om ditt ärende.

Vet du inte vem du ska kontakta kan du prata med vår växel. Berätta vilken typ av ärende det gäller så att du kan kopplas till rätt avdelning.

Kontakta oss

Telefon: 0771-950 950

webb: folksam.se

Uppgift om vem som är klagomålsansvarig framgår på folksam.se/klagomal.

Folksams kundombudsman

Om du inte är nöjd med Folksams slutliga beslut, så har du möjlighet att be om omprövning av vår kundombudsman som är oberoende i förhållande till Folksams organisation. Kundombudsmannen prövar de flesta ärenden som gäller försäkring, skador och sparande.

Kundombudsmannen kan göra en opartisk bedömning av ditt ärende och sedan rekommendera Folksam att ändra sitt beslut. Prövningen är självklart kostnadsfri.

Kom ihåg att du måste begära omprövning inom ett år efter Folksams slutliga beslut, och innan preskriptionstiden enligt försäkringsavtalslagen löpt ut.

Om du omfattas av en gruppförsäkring kan det finnas möjlighet att få ärendet prövat av en försäkringskommitté. Vänd dig till Kundombudsmannen för mer information.

Kontakta Kundombudsmannen

telefon: 020-65 52 53

e-post: kundombudsmannen@folksam.se

webb: folksam.se/klagomal

Om du fortfarande inte är nöjd

Om vi har försökt lösa problemet tillsammans och du fortfarande inte är nöjd med resultatet, finns det andra möjligheter för dig att få ditt ärende prövat.

Allmän domstol

Du kan få din tvist med Folksam prövad av tingsrätten. Om du har rättsskyddsförsäkring kan den ersätta en del av rättegångskostnaderna.

Partsammansatta nämnder om förmåner i kollektivavtal

Om din fråga rör tolkning av bestämmelser i den kollektivavtalade pensionsplan som du tillhör kan du vända dig till den nämnd som finns upprättad för just din plan. Nämnden består av representanter för de olika kollektivavtalsparterna och förfarandet är kostnadsfritt. För vidare information se aktuellt villkor.

Konsumenternas försäkringsbyrå

Försäkringsbyrån ger kostnadsfri information och råd i försäkringsfrågor, men prövar inte enskilda försäkringstvister.

Kontakt

Telefon: 0200-22 58 00

Konsumenternas försäkringsbyrå, Box 24215, 104 51 Stockholm.

Kontaktuppgifter

Kontakta Folksam på telefonnummer 0771–950 950. Se även folksam.se för kontaktuppgifter inom Folksam och för Kundombudsmannen Folksam. Se pensionsvalet.se för kontaktuppgifter inom Pensionsvalet.

Om intressekonflikter

En intressekonflikt uppkommer där olika parter har intressen som konkurrerar med varandra. Intressekonflikter kan t.ex. uppkomma mellan olika företag inom eller mellan någon av Folsams försäkringsgrupper, mellan ett Folsamföretag och dess anställda samt mellan ett Folsamföretag och dess avtalsparter. Intressekonflikter kan också uppkomma mellan Folsam och dess kunder, men också mellan två kunder till Folsam.

Folsam har ett internt regelverk avseende hantering av intressekonflikter som syftar till att säkerställa att intressekonflikter som riskerar att skada en kund förebyggs och hanteras.

Folsam vidtar lämpliga åtgärder för att så långt det är möjligt förhindra att intressekonflikter som skulle kunna skada kunders intressen uppkommer i verksamheten. Folsam arbetar även löpande med att identifiera områden där potentiella intressekonflikter kan uppkomma genom bland annat intressekonfliktanalyser. Om en intressekonflikt trots det skulle uppkomma och de åtgärder som vidtas för att hantera denna inte är tillräckliga utan riskerar att kunna påverka kundernas intressen negativt kommer Folsam att upplysa om intressekonflikten innan försäkringsavtal ingås.

Begreppsförklaringar

Arvsvinst

Pensionskapital efter avliden med försäkring som saknar fullständigt återbetalningsskydd eller annat efterlevandeskydd och som tillfaller övriga liknande försäkringar.

Flytträtt

Villkor i försäkring som gör det möjligt för försäkringstagaren eller den försäkrade att under vissa förutsättningar flytta pensionskapital från en försäkringsgivare till en annan eller från en förvaltningsform till en annan.

Fond

Samling av värdepapper (portfölj) som ägs av andelsägare. Fonderna har olika risknivåer som kan ge olika möjligheter till avkastning. Att en fond tidigare har gett avkastning är ingen garanti för att den kommer att ge avkastning i framtiden. Fonder som köper aktier (aktiefonder) har högre risk än fonder som köper räntebärande värdepapper (räntefonder). Lägst risk har fonder som köper svenska räntebärande värdepapper med korta löptider. En högre risk kan dock öka möjligheten att på sikt få högre avkastning. På lång sikt bör således aktiefonder ge den högsta avkastningen.

Fondförsäkring

Livförsäkring som saknar garanterat pensionsbelopp och för vilken försäkringstagaren eller den försäkrade själv bestämmer inriktningen på sitt sparande genom att välja en eller flera fonder som är valbara hos försäkringsgivaren.

Förmånstagare

Person som har rätt att få utbetalning från försäkringen.

Försäkrad

Fysisk person på vars liv, ålder eller hälsa en försäkring gäller. För denna försäkring är det den anställde som är försäkrad.

Försäkringsgivare

Försäkringsgivaren är den som erbjuder försäkringen och som fysisk eller juridisk person tecknar försäkringsavtal med.

Försäkringshandlingar

Försäkringsbesked

Innehåller upplysningar om försäkringens omfattning.

Försäkringsvillkor

Beskriver de regler som gäller för försäkringen. Innehåller bland annat upplysningar om vem som är försäkringsgivare samt vilka ersättningsmoment och ändringsmöjligheter som finns.

Försäkringstagare

Fysisk eller juridisk person som har tecknat försäkring med försäkringsgivare eller som har övertagit en försäkring. För denna försäkring är det arbetsgivaren som är försäkringstagare.

Försäkringstid

Försäkringens giltighetstid.

Generationsfond

En generationsfond riktar sig till sparare inom en viss åldersgrupp. Fonden innehåller både aktier och räntebärande värdepapper. I början av sparandet består fonden till övervägande del av aktier. Andelen aktier minskar successivt fram till tidpunkten för pensioneringen samtidigt som andelen räntebärande värdepapper ökar i motsvarande grad.

Inlösenvärde

Inlösenvärdet i en fond är antalet fondandelar multiplicerade med fondens säljkurs vid inlösentillfället.

Pensionskapital

Aktuellt värde på sparat pensionskapital.

Pluskoncept

Pluskonceptet är tre smarta fondpaket som sprider risker och möjligheter över fyra fonder som ingår i respektive paket. Risknivån i fonderna minskar ju äldre den försäkrade blir. Högst risk har Pluskoncept 1 och lägst risk har Pluskoncept 3. Pensionspengar placeras om vid två tillfällen och det sker efter åldersintervallerna i de olika Pluskoncepten.

Prisbasbelopp

Belopp som grundar sig på prisutvecklingen i samhället (konsumentprisindex) och som varje år bestäms av regeringen.

Återbetalningsskydd

Efterlevandeskydd som innebär att hela eller en del av pensionskapitalet betalas ut till förmånstagare vid den försäkrades död.